

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

ТБІЛІСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА АРХЕТИПКИ

**АРХЕТИПКА І ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ:
ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ
СУСПІЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

**Збірник наукових праць переможців і кращих авторів
Четвертого міжнародного конкурсу молодих учених**

**КИЇВ – ТБІЛІСІ
НТЦ «Псіхея»
2016**

УДК 351/354(477)"2016"(082)
ББК 67.9(4Укр)401я43
A87

Схвалено Вченою радою Національної академії
державного управління при Президентові України
(протокол № 233/4-7 від 28 квітня 2016 року)

Експертна колегія:

Тетяна Данилова, канд. філос. наук (Київ, Україна);
Володимир Козаков, д-р держ. упр., проф. (Київ, Україна);
Павло Крупкін, канд. фіз.-мат. наук, с. н. с., (Париж, Франція);
Катерина Меркотан, канд. політ. наук (Борне Суліново, Польща);
Валентина Мамонова, д-р держ. упр., проф. (Харків, Україна);
Андрій Мартинов, д-р іст. наук, проф., с. н. с. (Київ, Україна);
Володимир Патраков (Степногорськ, Казахстан);
Людмила Приходченко, д-р держ. упр., проф. (Одеса, Україна)

A87

Архетипіка і державне управління: виклики та ризики суспільної трансформації [Текст] : зб. наук. пр. переможців і кращих авторів Четвертого міжнар. конкурсу молодих учених ; 28 трав. 2016 р., Київ, Україна / за наук. ред. Е. А. Афоніна, Г. Л. Рябцева. – Київ ; Тбілісі : Псіхея, 2016. – 96 с.

ISBN 978-617-7234-12-7

До збірника увійшли статті переможців і кращих авторів Четвертого міжнародного конкурсу молодих учених, фінал якого пройшов у рамках Сьомого теоретико-методологічного семінару за міжнародною участю «Архетипіка і державне управління: виклики та ризики суспільної трансформації» (28 травня 2016 р., Київ, Україна ; Тбілісі, Грузія).

УДК 351/354(477)"2016"(082)
ББК 67.9(4Укр)401я43

© Українська школа архетипіки, 2016

ISBN 978-617-7234-12-7

ЗМІСТ

До читача

<i>Костянтин ВАЩЕНКО</i>	5
<i>Сергій КОТОВ-ДАРТІ</i>	6

**Архетипіка і державне управління:
виклики та ризики суспільної трансформації**

<i>Олексій ГАГАРІНОВ</i> . Культурний феномен та його роль у трансформації пострадянської системи державного управління України: основні архетипи сталого розвитку	7
<i>Кирило ГОРОДНИЧЕВ</i> . Українські архетипні ролі громадянина в державі	17
<i>Вікторія ДРУК</i> . Значення архетипу Європи для утвердження євроінтеграційних цінностей в Україні	24
<i>Ольга КОТОВСЬКА</i> . Архетип Софійності в умовах трансформації ціннісно-сміслових орієнтирів і психосоціальних властивостей українців	29
<i>Олена ЛЕСИК</i> . Архетипи та їхня роль у розвитку вітчизняної моделі державного управління	39
<i>Віталій ОМЕЛЬЯНЕНКО</i> . Аналіз впливу архетипів колективного несвідомого на соціальну динаміку на прикладі реалізації національної стратегії економічного розвитку	49
<i>Людмила ПОНОМАРЕНКО</i> . Імажинер Ж. Дюрана як теоретична основа дослідження архетипної природи національного символу	57
<i>Інна СЕМЕНЕЦЬ-ОРЛОВА</i> Вплив динамічної взаємодії анархічних і патерналістських установок менталітету українського суспільства на тенденційність сучасних соціально-політичних трансформацій.....	64
<i>Світлана СИРОВАТКА</i> . Архетипні фактори впливу на поведінку економічних агентів на ринку житлово-комунальних послуг в умовах трансформації національної економіки.....	78
<i>Євген СОЛОВЙОВ</i> . Еволюція культурних архетипів населення східної частини України в умовах вимушеної міграції	87
Українська школа архетипіки	93

TABLE OF CONTENTS

To the reader

<i>Kostiantyn VASHCHENKO</i>	5
<i>Sergej KOTOV-DARTEY</i>	6

**Archetypes and public administration:
challenges and risks of social transformation**

<i>Oleksii HAHARINOV</i> . Cultural phenomenon and its role in the transformation of post-soviet state system of Ukraine: the main archetypes of sustainable development	7
<i>Kyrylo GORODNYCHEV</i> . Ukrainian archetypes role of the citizen in the state.....	17
<i>Viktoria DRUK</i> . The consequence as an archetype of Europe for the approval European integration values in Ukraine	24
<i>Olga KOTOVSKA</i> . Archetype of Sophia (spiritual wisdom) in the transformation process of value-semantic tendencies and psychosocial features of Ukrainians ...	29
<i>Olena LESYK</i> . Archetypes and their role in the national public administration model development	39
<i>Vitaliy OMELIANENKO</i> . Analysis of influence of archetypes on social dynamics processes on example of national economic development strategy implementation	49
<i>Lyudmyla PONOMARENKO</i> . Imaginaire of G. Durand as a theoretical basis for studying of the national symbol's archetypal nature	57
<i>Inna SEMENETS-ORLOVA</i> . Impact of the dynamic interaction of the anarchic and paternalistic elements of Ukrainians mentality on trends of the current socio-political changes.....	64
<i>Svitlana SYROVATKA</i> . Archetypal factors influencing on the behavior of economic agents at the housing and communal services market in the terms of national economy transformation	78
<i>Yevhen SOLOVYOV</i> . Evolution cultural archetype population of Eastern Ukraine under forced migration.....	87
Ukrainian school of archetypes	93

The manifestation of national archetypes we suggest to consider as institutional factor that in economic life is determined on an individual level and implemented through social capital. The national archetypes of Ukraine are analyzed in the context of current economic trends by combining traditional (social and cultural) approach to the analysis of archetypes and its functional and economic aspects.

Keywords: *archetype, strategy, social dynamics, social capital, institute.*

УДК 304.4

Людмила ПОНОМАРЕНКО
*провідний фахівець відділу міжнародного
співробітництва управління забезпечення
міжнародних зв'язків Національної академії
державного управління при Президенті України*

ІМАЖИНЕР Ж. ДЮРАНА ЯК ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ДОСЛІДЖЕННЯ АРХЕТИПНОЇ ПРИРОДИ НАЦІОНАЛЬНОГО СИМВОЛУ

У статті здійснено спробу дослідження архетипної природи національного символу через призму концепції імажинера, розробленої французьким соціологом, антропологом, релігієзнавцем, дослідником форм та функцій уяви в культурі Жильбером Дюраном. Розглянуто зв'язок імажинера з національним символом, його вплив на формування та становлення символу. Досліджено роль міфоса в природі національного символу.

Ключові слова: *імажинер, національний символ, міфос, несвідоме.*

Постановка проблеми. Сучасне українське суспільство загрузло в економічних та соціальних проблемах, великою мірою відклавши у бік вирішення культурних питань. Водночас соціальні процеси, які відбуваються у суспільстві, свідчать про необхідність забезпечити запит на національне, етнічне самоусвідомлення.

Сплеск громадської цікавості до національної символіки є свідченням потреби українців повернутися до своїх культурних витоків. Прагнення це є значною мірою результатом впливу несвідомого людини, оскільки саме національна ідентичність як вияв людської самості виступає своєрідним ментальним щитом від зовнішньої, у тому числі інформаційної, агресії. Для того щоб зрозуміти, як задовольнити такий суспільний запит, потрібно розібратися, що ж являє собою національний символ, яким його уявляють українці та як він здатен вплинути на державотворення та становлення нації сьогодні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Символи та символіка неодноразово ставали предметом досліджень учених з різних країн. Значне місце посіло вивчення символічних форм у психоаналізі й теорії архетипів (З. Фрейд, К.-Г. Юнг,

Н. Фрай, Ж. Лакан) та культурної антропології (К. Леві-Строс) [1–3]. Поняття символу набуло головного значення у дослідженні психології особистості. Зокрема, К.-Г. Юнг вважав, що існує безпосередній і тісний зв'язок між символом і прагненням людини [4].

Ідеї К.-Г. Юнга породили ціле покоління науковців, які вивчали символи, архетипи, міфи тощо. Серед них чільне місце посідає його учень і друг, французький дослідник Ж. Дюран. Його напрацювання в галузі уяви та міфів узято за основу для дослідження архетипної природи національного символу.

Мета статті полягає у визначенні ролі імажинера у формуванні архетипної природи національного символу.

Виклад основного матеріалу. Символи – навколо нас: вдома та на вулиці, в ліфті та в громадському транспорті, на телебаченні та в Інтернеті. Символи – навіть у звуках (сирена швидко застерігає про необхідність звільнити дорогу), кольорах (світлофор підказує, коли безпечно рушати з місця) та запахах (запах газу свідчить про витік та небезпеку вибуху).

Інформаційний простір навколо нас складається з численних символів, і не має значення, бачимо ми їх чи ні, свідомо фіксуємо чи автоматично зчитуємо сигнал, який вони нам надсилають.

Знаки та символи використовувалися людьми з прадавніх часів. Вони мають лише те значення, яке ми в них вкладаємо. Білий колір – символ невинності та чистоти, в європейських країнах – є кольором трауру в деяких країнах Сходу. Сьогодні українки охоче вибираються у білосніжні весільні сукні, але свого часу наші предки слов'яни одягали в білий одяг померлих і покривали їх білим саваном [5]. Часи змінюються, змінюються символи та їх розуміння.

Творення національних символів – це складний та багатогранний процес, який об'єднує чимало соціальних процесів і містить у собі широкий спектр свідомих і несвідомих чинників. Саме спираючись на ідеї швейцарського психоаналітика, психолога, філософа культури та родоначальника аналітичної психології К.-Г. Юнга про колективне несвідоме та на теорію французького філософа й ісламознавця А. Корбена про *mundus imaginalis* як проміжний світ між світом матеріальних предметів та духовним світом метафізичних принципів, і виникло поняття *l'imaginaire*, розроблене французьким соціологом, антропологом, релігієзнавцем, дослідником форм та функцій уяви в культурі Ж. Дюраном. Поняття імажинеру не має відповідного перекладу з французької мови, оскільки об'єднує у собі не лише уяву як здатність, але й те, що уявляється, того, хто уявляє, і сам процес уяви [6].

Теорія Ж. Дюрана пропонує розірвати зв'язки з логоцентризмом та перевернути вихідні позиції: першочерговою є уява, саме вона створює під час своєї динамічної роботи і суб'єкти, й об'єкти зовнішнього світу. Імажинер – єдине, що існує. Увесь наш світ є результатом вільної гри уяви [6]. Між розумом і зовнішнім, чутливим світом перебуває уява. Це якраз і є імажинером.

Школа соціолога Ж. Дюрана пов'язана з поясненням логосу, тобто раціональних аспектів людської діяльності, через так званий ірраціональний пласт, який теж має свою логіку, але іншу, міфологічну логіку, або міфологіку [7].

Символи не з'являються з нічого, вони зароджуються, поступово розвиваються, а іноді занепадають. У процесі свого розвитку вони можуть змінюватися залеж-

но від потреб суспільства. Однак у підґрунті всього цього лежить імажинер, саме на ньому ґрунтується архетип національного символу.

Сьогодні символи мають широке використання у різних аспектах людського життя. Активно їх використовують, наприклад, у політиці чи рекламі. Однак такі символи рідко набувають глобального характеру, зазвичай лишаючись комерційними та штучними, і без належної рекламної підтримки швидко зникають із людської пам'яті.

Іншими є національні символи. Вони мають великий вплив на свідоме і несвідоме людини. Зазвичай цей вплив здійснюється зовсім непомітно – поза свідомістю людини. Людська уява породжує символи, щоб інші увірували в них та прийняли створене уявою за реальність.

Сьогодні ми є свідками творення історії, творення міфоса, з яким будуть жити прийдешні покоління. І цей міфос є структурованим об'єднанням архетипів і символів, які відображають глибинні властивості нашого уявлення про державу, її цінності та прагнення [6].

Міфос, у тому числі й український, є динамічним та активним, наповненим безкінечною роботою. Міфи не є статичними, вони здатні змінюватися залежно потреб і впливу реальності, зношуватися або отримувати нове звучання й трактування [6]. Так, постать Т. Шевченка, який для багатьох поколінь українців був голосом нації, символом українського, нескореного духу, отримала нове бачення сьогодні. Свідченням цього є, наприклад, використання його стилізованих зображень на муралах, графіті тощо. Силою уяви, імажинера, класик зі шкільних підручників перетворився на супергероя в синьому латексі, зробив «селфі» за допомогою сучасного айфону, одягнув будівельну каску та взяв до рук «коктейлі Молотова». Але при цьому він так і лишився совістю нації, пророком, чие слово не втрачає своєї магичної сили через століття.

Під впливом масової культури формується масова свідомість суспільства, оскільки з її допомогою посилюється роль чуттєвого, емоційного, ірраціонального сприйняття та відбувається зміна поведінки людини [8]. Тож, сучасне трактування та популяризація вітчизняних національних символів однозначно впливатимуть на становлення української нації.

У творах мистецтва, релігійних і культурних традиціях, легендах та літературних творах розкривається суть архетипу, а символи та знаки, у свою чергу, впливають на архетипну складову психіки індивіда.

Розвинуті країни докладають значних зусиль для популяризації своєї культури, стилю життя у світі. Із цією метою організовуються різноманітні культурні та освітні програми, фестивалі, знімаються фільми та пишуться пісні.

Однак коли сліпо запозичуєш чуже, існує небезпека втратити своє, власне. Людина, яка зростає на ідеалах іншої країни, захоплюється чужими героями та запозичує закордонні традиції, буде далекою від української культури й ідентичності. Непомітно для неї самої відбуватимуться десакралізація, підміна ціннісних змістів і знецінення традиційних ідеалів. Тому таким важливим є творення власного міфосу через наповнення інформаційного простору матеріалами, які відображають історію української нації, її культуру та релігію, її цінності й традиції, її досягнення та прагнення. Саме таке наповнення допоможе активізувати колективне несвідоме

нації, її імажинер, відродити або підсилити ті характерні риси, які роблять із населення, яке проживає на спільній території, один народ, одну націю.

Ж. Дюран, визначаючи міфос як зміст імажинера, розділяє його на три групи міфів-архетипів (героїчні, драматичні та містичні) [7]. У контексті національної символіки окремої уваги заслуговує героїчний міф, так званий міф вставання. Характерною рисою цього міфу, серед інших, Ж. Дюран називає боротьбу з певним ворогом, звіром чи чудовиськом. Національний символ – його архетип – значною мірою твориться саме через героїчний міф. Символічне відображення нації разом із нею самою проходять через боротьбу за власне існування, долають зовнішні загрози (той самий звір – ворог, окупант), долають внутрішні суперечності з метою досягнення вищої цілі – життя, процвітання, свободи.

Справній смак перемоги можна відчутти лише після запеклої боротьби, за свободу треба боротися, і лише ті символи стануть національними, які вистоять у боротьбі нації за її існування.

Якщо національний символ втратить свою доречність, актуальність, то він просто зникне. Зі змінами нації змінюються також колективна свідомість та пам'ять [9]. Зовнішні чинники можуть сприяти як забуттю символу, так і його перезавантаженню, відродженню під впливом, наприклад, загрози. Так, український прапор під впливом суспільних потрясінь (масові протести, військові дії, анексія територій) із формального державного символу набув статусу національного символу – знамені нації. І якщо в попередні роки окремі настрої щодо зміни (перевертання) прапору були відкриті для обговорення, то під впливом вищезазначених подій такі пропозиції втрачають свою актуальність. Уже неможливо відмахнутися від прапору, з яким у бій, а іноді й на смерть, ішли найвідважніші сини України. Не якісь невідомі, безіменні українці, а цілком реальні люди, які працюють поруч із нами, ходять тими самими вулицями, живуть одним із нами життям.

Кожне покоління має відчувати відданість подіям, які сформували націю, і ця нація маж посилюватися міфами, ритуалами та символами, які викликають емоційну прихильність. Тут, зокрема, можна говорити про міфологізацію травматичних подій, особливо якщо вони ще актуальні – як урок для теперішніх і майбутніх поколінь [9].

Дискусійність у галузі сучасної української символіки пов'язана передусім із молодістю відродженої української держави. Наші національні символи мають давню історію, однак визнання та прийняття їх на державному рівні відбулося порівняно нещодавно. Тож, вони все ще долають період раціонального осмислення та становлення. Водночас «старі нації» цей етап вже встигли минути, остаточно прийнявши міф їхнього творення [10].

Один із сучасників Ж. Дюрана та його колега по групі «Еранос», члени якої вивчали символи, архетипи, міфи, релігійні теорії тощо, французький філософ, дослідник психології художньої творчості та поетичних текстів Гастон Башляр звернув увагу на те, що в разі зміни образів змінюється погляд на фізичну картину світу [11]. Тобто замінивши символи, що нас оточують, цілком реально вплинути на світ навколо нас. Прибравши символи іноземного панування та тоталітарного минулого, поширивши традиційні українські національні символи, цілком можливо сформувати нове покоління людей з українськими цінностями.

Сьогодні у суспільстві точаться жваві дискусії щодо доцільності перейменування вулиць, населених пунктів, знесення пам'ятників радянським партійним діячам тощо. Але саме ці символічні дії і чинять вирішальний вплив на суспільну трансформацію. Вони допомагають громадянам усвідомити себе не радянськими людьми з відповідною ментальністю, а українцями, які мають давню історію, багату культуру та визначних земляків.

Усе це разом сприяє вихованню національної гордості за свою країну, породжує національну гідність. І це є першими кроками, які варто було зробити ще на зорі української незалежності у 1990-х, на шляху до переходу українського суспільства з категорії «населення» в категорію «громадяни». Від колективної відповідальності (тобто відсутності відповідальності як такої) до особистої, індивідуальної відповідальності.

Деяким представникам старшого покоління важко прийняти такі зміни. Однак це природний опір змінам, за якими стоїть страх, що все не буде як раніше, коли вони були молодші, впевненіші у майбутньому тощо. Радянські символи пов'язують сьогоднішні часи, коли все традиційно українське трактувалося як ідеологічно вороже, таке, що потребує викорінення й забуття. Події сучасної української історії свідчать, що країна повинна відкинути своє радянське минуле, інакше воно загрожувало позбавити нашу країну майбутнього. Символи є потужним засобом впливу на свідомість людини, тож, чіпляючись за залишки радянського спадку, ми самі ж гальмуємо зміни в українському суспільстві.

Уже для прийдешніх поколінь подив та обурення викликатиме, наприклад, той факт, що колись вулиці їхнього міста носили імена ідеологічних ворогів їхнього народу, організаторів голодоморів, репресій і розстрілів.

Лише усвідомивши себе громадянином України, людина зможе прийняти все українське, що є і має бути навколо. Ілюзорність минулого, ідеалістичне уявлення про яке властиве багатьом нашим співвітчизникам, призводить лише до розчарування та гальмування у розбудові самостійної монолітної української держави.

Звісно, не варто ставити партійних діячів на одні терези з поетами чи художниками. Повага до надбань світової культури дозволяє виховувати повагу до інших народів, толерантне ставлення до них. Водночас ця повага не має нав'язуватися силою, як це було в радянський період, коли всерадянські ідеали й символи нав'язувалися народам без розбору та поваги до їхньої національної ідентичності.

Без національної пам'яті та її вшанування не побудувати сильної країни. Тому навіть така повсякденна річ, як назва вулиці, є відображенням спадкоємності поколінь, тож цілком природно і правильно, що сьогодні триває відновлення оригінальних, історичних назв населених пунктів і вулиць, яким надаються імена героїв минулого та сучасності.

Перейменування виступає своєрідним ритуалом, який запускає імажинер, творення міфу. Саме в цьому, можливо, криється причина широкої поширеності різноманітних ритуалів та обрядів по всьому світу.

Релігійні ритуали – хрещення, вінчання чи сповідь – надають містичності та сакральності вірі. Вони слугують своєрідним переходом від божественного до земного, від міфу до реальності. Ту ж само роль виконують ритуали у світському житті. Присягаючи на вірність народові України, бійці не просто проговорюють заздалегідь обумовлений текст, вони проходять своєрідну ініціацію, ритуал, який урочи-

сто, перед Богом та людьми, незворотно змінює їх, їхнє життя, статус та майбутнє, наділяє особливими повноваженнями. Ритуали важливі для суспільства, бо вони слугують ланцюжком спадковості. Повторення ритуальних дій, спадкоємність поколінь – так було раніше, так є, так буде й у майбутньому.

У цьому контексті не можна не згадати клятву вірності національному прапорі. Так, зокрема, клятва вірності американському прапорі, в якій присягають у вірності прапорі та державі, звучить щодня в американських школах і дитячих садках, а також на офіційних заходах і на церемоніях отримання громадянства США. Така ритуальність надає особливого сакрального значення як самому прапорі, так і цінностям, які він уособлює. Більше того, вона слугує вихованню національної гідності у підростаючого покоління, якому з дитинства на рівні традиції чи несвідомої дії закладають догми про єдність американської нації, її неділимість, із свободою та справедливістю для всіх [12].

Сакральність національного символу можна порівняти із сакральністю предметів релігійного поклоніння. Наприклад, хрест – розп'яття, яке часто беруть в дорогу як оберіг або вішають у кімнаті з аналогічною метою; хрестом благословляють у храмі та проводжають в останню путь. Схожі функції можна простежити й у національного прапора: йому можуть присягати на вірність, брати із собою у далеку дорогу, використовувати для демонстрації своєї національної ідентичності під час масових заходів, для оздоблення, в ритуалі прощання – накривати домовину загиблого бійця.

Використовуючи традиційні символи, архетипи яких міцно вкоренилися у свідомості пересічних українців, можна виховати покоління новітньої України, для якого національні символи будуть священними, як і країна, яку ці символи репрезентують.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Творення сучасної української держави неможливе без національних символів, в архетипах яких відображаються культурні особливості українців, їх життєві пріоритети та цінності, цілі та сподівання. Імажинер дозволяє пояснити роль символу, його призначення через призму ірраціонального.

Творення історії, національного міфосу акумулює у собі ті архетипи національного символу, які найкраще відображають наше уявлення про державу. Реальність не є статичною, а перебуває у постійній динаміці. Символ, ті уявлення, які ми в нього вкладаємо, здатен впливати на існуючу реальність, змінювати її та змінюватися сам. Впливовість символу може зростати за рахунок ритуалів та підвищувати вплив на навколишній світ.

На сьогодні все ще малодослідженими лишаються питання соціального ефекту національних символів. Водночас питання досліджень у галузі національної відданості, патріотизму та їх виховання починають набувати особливої актуальності.

Список літератури

1. *Нестерук С. М.* Естетичні функції символів у творчості Павла Загребельного : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / С. М. Нестерук ; КДПУ. – Кіровоград, 2001. – 19 с.
2. *Куровська О. С.* Поняття «символ» у конкретно-історичному вимірі / О. С. Куровська // Мультиверсум. Філософський альманах. – К. : Центр духовної культури, 2006. – № 52. – С. 187–194.

3. *Поняття* про психологію як науку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ua.textreferat.com/referat-106863.html.
  4. *Теорія* особистості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.referats.kiev.ua/_download/Реферати/Психологія/843/.
  5. *Символіка* кольорів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.personal-plus.net/383/6902.html>.
  6. *Дугін О. Г.* Соціологія уяви. Введення в структурну соціологію [Електронний ресурс] / Олександр Гелійович Дугін. – М. : Академічний Проект ; Трикста, 2010. – 564 с. – Режим доступу : <http://socio.125mb.com/status-imaginera-ego-21311.html>.
  7. *Дугін О. Г.* Логос і міфос. Соціологія глибин [Електронний ресурс] / Олександр Гелійович Дугін. – М. : Академічний Проект; Трикста, 2010. – 364 с.– Режим доступу : <http://weblib.pp.ua/logos-mifos-21674.html>.
  8. *Кравчук М. А.* Роль та місце політичної символіки у державотворчих процесах [Електронний ресурс] / М. А. Кравчук. – Режим доступу : <http://zavantag.com/docs/483/index-11920-1.html?page=6>.
  9. *Geisler M. E.* National Symbols, Fractured Identities: Contesting the National Narrative [Електронний ресурс] / Michael E. Geisler. – Middlebury College Press, 2005. – 330 p. – Режим доступу : <http://books.google.com.ua/books?id=CLVaSxt-sV0C&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false>.
  10. *Шутов І.* Використання державної (національної) символіки і формування національної свідомості в Україні [Електронний ресурс] / І. Шутов. – Режим доступу : <http://blogs.korrespondent.net/users/blog/milliontourua/a39842>.
  11. *Гастон Башляр:* теоретик науки и грез [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.imaginaire.ru/content/bashlyar>.
  12. *Клятва* верности флагу США [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ru.wikipedia.org/wiki/Клятва_верности_флагу_США.
-

Lyudmila PONOMARENKO

Leading Specialist

International Cooperation Division

International Relations Department

National Academy of Public Administration,

Office the President of Ukraine

IMAGINAIRE OF G. DURAND AS A THEORETICAL BASIS FOR STUDYING OF THE NATIONAL SYMBOL'S ARCHETYPAL NATURE

The article is an attempt to study the archetypal nature of the national symbol through the concept of imaginaire developed by French sociologist, anthropologist, and religious studies scholar, researcher of forms and functions of imagination in culture Gilbert Durand. The article researched connection of imaginaire with the national symbol, its impact on formation and establishment of a symbol. It also investigates the role of myths in the field of the national symbol.

Keywords: *imaginaire, national symbol, mythos, subconsciousness.*